

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Sárospataki utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETNIÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli pa...
valamint a lap sze lemi részét illető
minden kö z l e m é n y e k ide inté. endők.

Dérmentelen levelek csak ismert kszektől
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen n a p o n k é n t, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben bázhoz hordva vagy vidékre postán
kildve:

Egész évre	10 frt — kr
Félévre	5 frt — kr
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy órára	1 frt — kr

Hirdetési díj:

Ot-hasabospettisor egyszeri beiktatásért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért kö n 30 kr
Nyitltér 4 hasabospettisorát 20 kr.
Hirdetést vagy reklámat magában foglalj
ujdonság sora 50 krajczár.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczen. Kedd, augusztus 16

158. szám.

S a k k ! . .

(T.) Ha már okkupálni kellett Bul
gáriát, okosabb volt így okkupálni, mint
sem hogy az okkupációt a oroszra biz
tuk volna. Koburgot fejedelemmé válas
tani s ez uton Bulgáriát az orosz orra
elöl lefoglalni, méltó egy szenális poli
tikához.

Lehetett azt tudni, hogy Orosz
ország is így akarja. Vagy okkupáció
vagy váratlan. Vagy választ Bulgária
egy minden ízében orosz fejedelmet és
lészen az oroszé ezenképpen, vagy bel
zavarok ütnek ki benne és meg kell
szállni, és lesz az oroszé azonképpen, az
az mindenképpen. Így volt ez kiszámít
va. Ezért mondta az orosz diplomácia:
Mi várhatunk. Es Koburg herceget fog
gott a várakozással. Nyul helyett orosz
lánt, mely a Bulgária felett kifeszített
hálót szét fogja tépni.

Hogy mint vélekedik és mire ma
gyarazza a Koburg elhatározását akár a
bécsi akár az európai sajtó? Az tüké
tesen egyre meg, és a tényen nem vál
toztat, azon a tényen tudni illik, hogy
a Koburg megválasztása és leutazása
a bécsi kabinet beleegyezésével történt.
Mert nem lehet elképzelni, hogy az osztrá
k-magyar uralkodóházal köeli rokonsá
gban s igen bizalmas tábon ál ó her
ceg a bécsi udvar hozzájárulása nélkül
határozta volna magát ily végzetes lép
ésre, hanem igen is ama határozott biz
tosításával Ausztria-Magyarország állást
foglalásának, hogy; „Ne félj semmit!
Itt vagyok én.”

Ha az oroszal való összejöttözést,
a Koburg megválasztása és leutazása
nélkül kielehetett volna kerülni, azt hi
szem, elmaradt volna mind a kettő, de
mert a bulgáriai dolgok aggodalmas színt
kezdtek ölte i és a fejedelem választás
nak még hatalmasabb elnapolása zavaro

kat és orosz beavatkozást vonhatott vol
n maga után, melyet a mi beavatkozásunk
követett volna: határozottan kellett fel
lépni. Az oroszot egy ügyes sakk huzás
sal megelőzni és elfoglalni a kínálózó
előnyös pozíciót, amely lépés egy nyert
csatának felel meg.

Ha az összejöttözés így és úgy is
kikerülhetlen, mire való akkor az orosz
beavatkozás eshetőségét bevárni és Bul
gária megszállásával az orosz beavato
zás eshetőségét bevárni és Bulgária meg
szállásával az oroszoknak a Balkánon tért
engedni? Egy lépést se!

Szerintem ez a jelentősége a Koburg
ügynek. Diplomáciánk arról győződött
meg, hogy a bolgár kérdések békés meg
oldása, — ha orosz fűtyölés szerint tánc
ozolni nem akarunk, — lehetetlenség;
és megteite az első lépést. Mástkülönb
az egész dolognak, mely komédiává sül
lyed, nincs értelme. Így azonban nagy
értelme van, és ha már csakugyan há
boruznunk kell, kitűnőbb stratégiai fog
gást nem tehetünk voln.

Mikor e sorokat írom, az orosz sajtó
hangulatáról mit sem tudok, de azt hi
szem, ádáz dühre fog fortyanni, vagy
csalódtam feltevésemben és az egész fej
jedelmesdi játék komédia. Ha nem komé
dia? Az oroszra nézve egy rettenetes
lefozés, mely ritkítja pártját. Diademje
mindazon lefozésnek, melyekben az
osorz diplomácia St. Stefanó óta részesül.

De nem is vissztük el szárazon. Ha
Oroszország nem élhalott, erre a fel
fricskázásra megmozdul, és lehet, hogy
még a tavasz előtt. Ha zsebré teszi?
Nagyon megvan akadva, mig ellenben
Ausztria-Magyarország akcióinak jól
kell állni, és hiába lett polgári öltözteté
változtatva Gassteinban a katonai egyen
ruha: mert puskapor szag terjed a leve
gőben.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A testvérek.

Elbeszélés.
Vértési Arnoldól.
(Folytatás.)

A beszédes asszonyt most elhívták
munkások, kik megébed ltek, fizettek és mentek.
Lassanként kiürült a külső szoba. — A
belső szobába is föltek a hivatalnokok s a
kávészabzó szettek, mielőtt újra elkezddődnék
a munkaidő. Láttam, hogy hiába vártam az
emberemre s magam is távozni készűltem.
— Tessék eljönni holnap, biztatott a
korcsmárosné. S minthogy vendégei már majd
mind elszállingóztak, újra kedve kerekedett
beszélgetésbe bocsátkozni velem.

Láttam a szeméből, csak azt várja, —
hogy kérdést intézzek hozzá s rögtön foly
tatja a félt szakitott tárgyat. Magam is ér
deklődtem a két testvér iránt s szerettem
volna még egyetmást megtudni róluk.
— Há a fiatal ember egyedül gondos
kodik a kis leányról? — kezdém újra a be
szélgetést.

— Igenis, az egyedül — viszonzá a
korcsmárosné. — Nincs semmi rokonuk, se jó
ismerősük. Az asszony életében se látogatta
meg őket senki. Nem tudom, honnan költöz
tek ide, de azt hiszem, messze földről jöttek
s valamikor bizonyosan jobb sorban éltek.
— Meglátszik a mindjárt az emberen.
— Régóta ismerté már őket? — kérde
zém tovább a korcsmárosné.

— Születésére nézve.
— Arra ámbár én maig sem tudom,
hogy kicsodák micsodák; de annyit mondha
tok, hogy valaha uri nép volt. — Mindjárt
meglátom én azt. Es Gábor ma is olyan a
többi munkás közt, mint valami urfi, nem
igen áll szóba mindegyikkel, a lányt pedig
épen kisasszonyak neveli, az intézetbe já
ratja és zongorázní tanítja.

nem bírta megszokni azt a gondolatot, hogy
fia gyármunkás legyen, egy zsebre masinista;
azt akarta, hogy Gábor végezze el iskoláit.
De a fia előrelátott és tudta, — hogy az
nem lehet, mert már akkor nagyon beteges
volt az anyjuk, mindig köhögött, napról napra
soványabb lett, s mindaján tudtuk, hogy
nem él sokáig.
— De hát ez a beteg asszony tar
totta fenn a családot? — kérdezem c odál
kozva.

— Azaz, hogy nem a keze munkájával,
felett a kocsmárosné. — Olyan gyöngé, so
vány kis kezei voltak. Latszott hogy nem
szokott az erős munkához. Minden év nyeged
ben egy nagy pecsétes levelet kapott, pon
tosan megérkezett az mindig, s abban jött a
pénz. Hanem attól kezdve, hogy a szegény
asszony meghalt elmaradt a pénzés levél és
Gábor azt bizonyosan előre tudta, azért igye
kezett valami olyan foglalatossághoz lát i,
melyből eltarthassa magát és a kis leányt.
— Tárlhatott volna tán más foglalato
ságot is, — vetém közbe.

— Megl-hett, de az mind bizonytalan s
ki tudja, mikor? Nem volt senkijük, nem
számíthatott pártfogóra, szószólóra seho.
— Nem örömet hagyta akba az iskolá, mert
nem sokára kijárta volna már és mérnök lett
volna; de mit csináljon? Ezt a kis holmic
kájokat, amiköz van, eladhatt volna, de nem
akarta. Egyetlen egy darabhoz se nyult
hozzá, azt mind megtartotta Birike számára.
Es ugy öltöztette mindig a leányt mint va
lami kisasszonyt, amint hogy azt hiszem,
hogy igazán is kisasszony.

— Születésére nézve.
— Arra ámbár én maig sem tudom,
hogy kicsodák micsodák; de annyit mondha
tok, hogy valaha uri nép volt. — Mindjárt
meglátom én azt. Es Gábor ma is olyan a
többi munkás közt, mint valami urfi, nem
igen áll szóba mindegyikkel, a lányt pedig
épen kisasszonyak neveli, az intézetbe já
ratja és zongorázní tanítja.

Debreczeni tanintézetek

az 1886-87. tanévben.

IX.

Az ev. ref. tanító képzde és
a kollégiumban elhelyezett
elemi iskolák.

E tanítóképzde, 4 éves tanfolyammal
és 4 osztályu gyakorló iskolával, valamint
egy elemi iskola 6 osztályllyal a kollégium al
kotórészét képezi, ép ugy, mint az skadémiai
tanszakok és a 8 osztályu telje gymnasium;
tehát a tanítóképzde is a tisztújti ev. ref.
egyházkerület tulajdona, mely azt szellemi
tekintetben az egyhkr. tanügyi bizottság,
anyag tekintetben pedig a kollégium gazda
ági tanácsa által kormányozza.

A múlt tanévről szóló értesítőt Jóó Ist
ván, a képzde igazgatója s a kollégiumi ele
mi osztályok felügyelője szerkeztette. Az
értesítésben közzé van annak a beszédek,
melyek Orosz István tanítóképzdeinek rendes
tanárnak 1886 Szept. hó 12-ik napján ünne
pélyes hivatalba állítása alkalmával mondattak
a főiskolai imateremben. Orosz István, volt
tanár a tanítóképzdeán újonnan rendszeresít
ett tanszakra lett megválasztva, melyhez a
földrajz, mér és számtan s a természettudo
mányok tanítása tartozik.

A fiatal, új tanár beiktatása alkalmával
„A tanító hivatása“ címmel tartotta szék
foglaló értekezését, mely után főt. Révész Bi
linc püspök ur intézett az újtanárhoz, a tanár
karhoz, a tanu ó ifjusághoz alka mi beszédet
s a felemelő ünnepejty Jóó István igazgató
urnak szintén alkalmi beszédé zártá be.

A tanító képzde tanárkarának tagjai
voltak a múlt tanévben: Jóó István igazgató,
Kovács Lajos r. tr. Somogyi Pál r. tr.
Orosz István r. tr. és a tanárkar jegyzője s
a tanítóképzdeinek szertár és a könyvtár öre.
Dr. Török József kir. tanácsos és akadémiai
tanár, Krisztián Alajos r. álliskolai tr. mint
óra adó. Sz-Nagy Károly ének és zenetanár.
Örvényi Vilmos torna tanár.

A tantárgyak voltak I. osztályban:
vallás tan magyar nyelv; anthropologia, egész
ség és életmentés tan; term; szétrajz; szá
mtan; földrajz; ének zene (hegedű); rajz, szép
és üteny írás; tornázás; méhézet. II. osz
tályban: vallás tan; neveléstani tantárgyak
(lélektan, módszertan, mennyiségtan módszer
tan); magyar nyelv; számtan; mér t a n;
földrajz; természettan; ének zene; rajz;

— Hát nem akad senki, a ki megmon
daná neki, hogy szegény leánynak egy kissé
munkához is kell szokni?

— Kimondaná meg? Senkijük sinc.
En ugy csináján előhozta s dolgot. De Gá
bor olyan h raposan összeránczolta a hom
lokát, hogy elhallgattam s nem vesztegettem
tovább az időt.

Ekkor megint előszólították a böbeszedü
korcsmárosné, de körülbelül el mondta már,
a mit tudni चाहojttam, emberem sem ér
kezett meg, s e szerint nem volt tovább
mit várom; elhagytam a kis kore-mát.

Egy darab ideig eszembe jutott még
hébe hóba a külösös s a mogorva, sápadt fi
atal ember; de utóbb valóságú eg elfelejtett
tem volna őket, ha a véletlen ismét össze
nem hoz a leánynyal.

Három évvel későbbben történt az, a le
ány már akkor 14-15 éves lehetett. Szépen
kéjlett, mint ahogy előre várták, s amint
végigment az utcán, sok ember utána tekin
tet; nagyon karcsu volt még és hirtelen
fölnyult de arcban rendkívül szép.

Még mindig oly büszkének látszott ma
gatartása, talán még büszkébbnek, mint kis
leány korában; de ugy vettem észre mintha
elbű-zkesség némi kacérkodó hussiggal páro
sulna. A miat egy divatkereskedés előtt el
haladt, egy pillanatig megállt és sovár tekin
tetet vetett a kirakatban levő pár selyem
ruhára.

Ez a tekintett nem tetszett nekem. Tit
kos vágyat látszott az kifejezni a cifra ruhák
birtatása iránt; aztán mintegy öszezehason
lítólág végigüszelt az ifju leány saját öltö
zetén, s kicsiny és kedvetlenség tükröz
dőtt arcán, pedig saját öltözte egyszerű, de
csinos volt. Elfo ditotta fejét és sietve tovább
ment.

En sokáig utánna néztem. Nagyon isme
rősnek látszott előttem ez arc, de már nem
emlékeztem hol láttam; az ó budai kis koc
salm nem jutott eszembe s talán minden fejte
kis leányra vár a bizalmasan ki is jelentette

szép és ütenyírás; tornázás; gazdaági tan
tárgyak, előadva az országos gazdasági tanu
tételben: vegytan és kertészet.

III. osztályban: vallás tan; nevelés- oktatás
tani tantárgyak (nevelés- oktatás tan, módszer
tanok) magyar nyelv, történelem, számtan, mér
tan, természettan; én k zene; rajz, szép és
ütenyírás, tornázás, gazdasági tantárgyak,
(állattenyésztés, növénytermelés gyakorlati
mutatásokkal). A IV. oszt. ban: vallás tan, ne
velés története, magyar nyelv, történelem, szá
mtan, mér tan természettan, ének zene. Az or
gonázásra csak az önkéntájuk köé képezte
nek; orgona tanulásra beiratkozott 23 ö
vendék.

Mint közös tantárgy adato telő a torna
almélete, szőlőszet és borászat.

A tanulók létszáma volt az I. félében:
I. osztályban 29, II. oszt. ban 28, III. osz
tályban 34, IV. oszt. ban 29; összesen 111. A II.
félévben: I. oszt. ban 26; II. oszt. ban 25; III.
oszt. ban 21; IV. oszt. ban 15; összesen 87.
Vallásra nézve I. r. kath. t. kivétel mindaján
jan ev. ref. ok. Nyelvre nézve magyar o. Elő
menetelre nézve az I-ő félében kitűnő
volt 4, jeles 28, elegendő 58, nem elegendő 3;
a II. félében kitűnő volt 4, jeles 22, ele
gendő 35, nem elegendő 19, pótvizsgát t t 3.
Szigorlatot tett az I. félében 94, n. m. tett
3; a II. félében mindaján tették szigor
latot. Eltávozt az I. félében 5, a II. ban 1,
tanítónak kibocsátott 11; ismétlésre utasít
tatott 8, hanyagság miatt elutasított 2.

Az ifjuság kebelében kielégítő sikerrel
működött egy önképzőkör, melynek célja:
módszertani kérdések fejtegetése, feyelmi
eljárás, általában a képzde tanfolyam alatt
szerzett s a tanulói foglalkozás körében né
külözhetlen ismereteket tárgyaló do gozatok
készítése és bírálása, egyes feladatok körében
leletli szabad eszmecsere és szvalatok által
az önképzésre alkalmat szolgáltatni. E cél
elérésére hetenként egyszer ülést tartott.

Az önképzőkör „Haladjunk“ cz. irott
lapot ad ki. A körrel összeköttetésben van
az ifjusági könyvtár, mely jelenleg 530 db.
könyvből áll.

A kérészet a gymlosia n. m. isítés köréből
szerzett ismeretek gyakorlati alkalmazására
s e éren kellő ügyesség elsajátítására a fő
iskola tározóskerti gymiosze szolgáltalt al
kalmat. — All e kert egy hektár és három
ár területből, hat táblán felosztva. Mindenik
tábla 6-6 m. ternyi távo ságra gymiosz
kal van beültetve; az egyes táblákat szöfö

rés mellett se találtam volna ki, hogy ti ez
az ismerősök látszó szép fiatal leány, ha
éppen azzal a barátommal nem ütdőm most
ösze az utcán, kit egykor az ó budai kis
koc-mában kerestem.

Abban a pillanatban visszatért emléke
zetembe a kis leány is, kit őit láttam.

Barátom mosolyogva közel dett hozzám.

— Ej, be megnézted azt a kis leányt!

— Mert ismerősnek tűnt föl, — viszonz
zám. —

— No, hát ismered?

— Igen. Ez az, a kit most három éve
a te „kék c illagodban“ láttam.

— Bámulum emlékező t betségedet. —

Egyszer láttad, s nem felejtetted el. Igaz,
hogy nem könnyű elfelejteni. Kedves arc,
ugy-e?

— Nem tudom, de szép.

— Nem kedves?

— Félek tőle, hogy kavé y és lin.

— Oh te szörnyü morofista! Mit akarsz?

Ennyi tájra, ennyi szépségre még csak büsz
ke se legyen, hiu se legyen egy kis-e?

— Nem azt mondtam, de attól tartok,
hogy az a szegény fiu testvér tálványimá
dásával többet értett, mint ha-zrálta ennek
a kis leánynak. Igaz, mit csinál az a fiatal
ember?

— Roppant szorgalommal, buzgósággal
működik a gyárban. Most már felügyelő a
gépműhelyben. Megtanulta a mufarag-t is
és esténekét otthon gyönyörű apróságokat
farag fából. Majd minden hivatalnok vett már
tőle valamit és Forgó kapitány barátomak
egész munkiallítása ven már apró svájcei há
zakból, páztorokból, kutyákból, lovagló hu
szárokból.

— S azzal fogja majd földszitni leendő
neje szobáját?

Barátom elnevette magát.

— Ki mondta neked, hogy az a vén

flük csaku yan i yesmiben sántikal? Erre a

kis leányra vár a bizalmasan ki is jelentette

1884.

ben feltaláltott
fo vizének hasz
megakadályozza
fehérséget és szí
erősíti s teljesen
at teszünke lap
legjobb gyógy
juk.

Huguerie,
RDEAUX.
és 4 frt Poudre
1 frt 25 kr.
Benő, Szepessy
ek E gyógyszer

raktár
T,
özetien össe.
ározasára
raktárberért,
ehetőleg a köl
és elvállalja
és mindenmémü
kéretnek: hogy
iránt, vajjon az
mintegy milyen
va küldessenek.

ító szerek
r, Carbol-sav,
Chlor-mész.

Kapható
Varga Lajos
fűszerkereskedésben.

szám.
száma.
gőzmalom
nényeinek

ELKÜL, DEBRECZENBEN
18-án Budapesten tar
malomgyűlésen megál
nusiús 1 én életbe lépett
szállitási módozatokra
szemények szerint.

100 kil	15.80
rendü	14.80
rendü	15.20
rendü	14.80
rendü	14.40
rendü	13.80
rendü	13.40
1-ső rendü	13.—
2-ső "	12.80
1-ső "	11.80
2-ső "	10.40
1-ső "	9.20
2-ső. á 70 kigr.	7.80
á 70 kigr.	6.—
á 50 kigr.	3.50
á 50 kigr.	3.—

7. Augusztus 14.

sor veszi körül. E kert kisebb része a népi-iskolai tanulók használatára falkolai helyiséggel van átengedve, nagyobb része pedig a tanítóképző intézet növendékei falkolájának tartozik fenn. A kertészetet Bíró Pál gazdasági tanítészeti tanár legnagyobb részt gyakorlatilag a múlt évben ebben a kertben tanította.

A tanulókat segélyezésére szolgálnak a nagyszámú ösztön és jutalomdíj alapokon kívül: a temetésre járás, a bentlakás intézménye, a tápintézet jótétemény és a legatíóba járás.

Az értesítés számot ad a tanítészeten tartott, 1886 aug. és 1887. áprilisi tanítóképzési vizsgákról és a hittanhallgatók tanítóképeségi vizsgálatáról.

A tanítóképződe gyakorló iskolájában, hol Kállay István a tanító, növendékek létszáma a négy osztályban 59 volt; ezek közül ev. ref. 51, ág. hitv. ev. 4, mőzes vallásu 2, unitárius 1. görög kath. 1.

A kollégiumban elhelyezett 1—VI osztályú elemi iskolában tanítók voltak: Kővendi Dénes, Kajári Ferencz, Pataki Sándor Szabolcsa Mihály, Szabó János, Káposztás Imre. A tanulók száma volt 453; ezek közül ev. ref. 430, ág. hitv. ev. 5, r. kath. 7, g. kath. 1. zsidó 10.

Tudnivalók a jövő 1887—88 iskolai évre.

A tanító képezésbe csak olyan ép testű növendékek vétettek fel, kik 15-ik életévüket betöltötték, gymásiumi reál- vagy polgári 4 osztályt végeztek s erről hiteles bizonyítványt mutathatnak elő.

Bevételnek azok is, ki ugyan a fejtelt osztályokat nem végezték, de az azokban tanítatni szokott tantárgyakból — a latin és német, illetve francia nyelv kivételével kielégítő eredménnyel magóvizsgálatot tenni képesek s eddigi tanulásukról és magukviselésükről elfogadható bizonyítványt tudnak felmutatni.

Az 1887—88-dik iskolai évre a beírás szeptember hó 1—8 napjain eszközöltetik, javító és pótvizsgálatok pedig szeptember 3-án tartatnak.

Felvétel végett minden tanuló az igazgatóságnál jelentkezni s életkorát keresztlevéllel, épségét orvosi bizonyítvánnyal, a tanulásban való előmenetelt iskolai bizonyítvánnyal igazolni tartozik.

A tanítóképződei növendékek tandímenesen tanulnak: de az inézetbe először belépők 2 frt beiratási díjat tartoznak fizetni. A kollégiumi körházaip javára azonban minden tanulónak 50 krt fizetni köteles.

Tápintézet vagy bentlakási jótétemény elnyeréséért, valamint a tanulók közé leendő beiratásért a folyamodványok az igazgatónál adandók be.

Minden bentlakó köteles a következő ágytársaság gondoskodni s azokkal ellátva lenni, például: 2 lepedő, azon czélből, hogy azok minden hó 1-5-ik és 15-ik napján felváltatott legyenek; 1 párna, a párnatokon kívül 2 párnahaly, 1 ágycsúszó s 1 paplan vagy pokrócz.

Hálószobák butorozva vannak.

Napi hírek.

— **Iskolai értesítés.** Az 1887/8-ik tanév az utzoai ev. ref. elemi iskolákban i. hó 22-én, hétfőn fog megnyitni, a mikor is az életidejük 6 évét betöltött fiú- és leány gyer-

már nekünk, hogy mihelyt Birike tizenhat éves lesz, nőül veszi.

— **Igazán? S meddig kell még várnia?** — Ó azt hiszi, csak másfél évig, de én azt hiszem, várhat az örökkévalóságig.

— **Ki tudja?** — vizszonám én. — **Forgó kapitány, ugy tudom, egy kis vagyont szerzett már s én azt mondom neked, ha a leány férjhez megy, nem igen fogja keresni, hány éves a férje, hanem hány ezer forint a vagyona.**

— **Barátom egészen főlháborodott ezen a nyilatkozaton.**

— **Mit ismered te?** — szólalt föl. — **Látod itt az utozán elmenni, s mert kissé megnezgeti a kirakatban a szép ruhákat, te mindjárt rettenetes következtetéseket vonsz belőle. Ej no, melyik fiatal leány nem szereti a szép ruhát? Azért nem adja el magát miudegyik. Nem olyan hidog, számító szív ez, mint te gondold. En majd minden nap látom s jobban ismerem. Ha te látúad azokat a tüzes szemeket, hogyan ragyognak és látúad arczán azt az át-átvillanó lángot!**

— **Nos, én se mondtam, hogy jégből van, — vizszonám. — Annál rosabb. Azzal a heves sóvárgással a hiu pompáért jobb lenne, ha egészen hideg, számító lélek párosulna.**

— **Miért?**

— **Biztosítva volna ballépések ellen.**

— **Oh, te lélekbuvár!** — felelt barátom kicsinylőn, — ti mindent bizonyos szabályok szerint akartok megítélni. Ennyi meg ennyi adag büszkeség, ennyi meg ennyi adag hiúság s a többi, vegytisd össze, lesz belőle ez meg az. Csak azt felejtitek el, hogy a női szív nem chemiai göreb, hol a vegyület eredményét biztos számárányokban előre tudhatod.

— **Tökél-tesen igaz, — mondám, abban hagyva a vitát, — s meglehet, hogy én csalódom.**

(Folyt. köv.)

mekeknek a mindennapi iskolába felvétele megkezdetik, és ezen naptól kezdve szept. 1-5-ik napjain mindenik tanítónk az iskolája körében lakó tanköteles növendékeket saját felelősségére rendes tanulól beirhatja; ezen időn túl pedig a növendékek csak az iskolaszék előkeinek engedélye mellett vehetők fel.

A rendszeres tanítás mindennapi iskoláinkban szept. 1-5-ik napján a szokásos isteni tisztelet megtartása után azonnal megkezdetik, addig is azonban az iskolába már járt növendékek az előző évben tanult főbb tantárgyak ismétlésében gyakorlatnak. Teljes tisztelettel felhívjuk az illető szülők, hogy 6 évét betöltött fiú- és leány gyermekeiket a hozzánk legközelebb eső iskolába felvinni s az illető tanítónál beiratni igyekezzenek, elvívni magukkal a gyermek keresztelési jegyét — mely nélkül senki rendes tanulóul fel nem vétetik. Azon növendékek pedig, kik iskolába már feljártak, de életidejük 12 évét még nem töltötték, hasonlókép augusztus 22-én az illető iskolába pontosan megjelenjenek, hogy a felsőbb osztályokban idejében átvételhessenek. Az ismétős iskolákban, hova mind a fiúk, mind a lányok 12 éves koruktól 15 éves korukig törvény értelmében járt kötelezetnek, szeptember 4-én vasárnap fog a tanítás megkezdetni, önként értvén, hogy azon övendőkek, kik iparos, reál, kereskedelmi iskolákba, gymnasiumba vagy leánynevelő intézetbe rendesen járnak, az ismétős iskola látogatásától felmentettek. Teljesíték azért az érdelett t. cz. szülők, gyermekeik, mint feltett kincseik irányában legszentebb szülői kötelességüket; és ne várják azt, hogy az iskolaszék a törvény értelmében irányokban szigorú eljárás legyen kénytelen alkalmazni. Teljes tisztelettel maradván Debreczenben, 1887, aug. 14 Némethy Lajos m. k. az ev. ref. iskola elnöke.

— **Az uszoda holnap szerdán az új gépezet felállítására miatt zárva lesz.** — Ertesítii egyúttal az uszoda tulajdonos a nagy érdemű közönséget, hogy az uszoda növendékei, kik az uszodában az uszói tanulat befejezték, szombaton az az e hó 20-dikán nyilvánosan felszabadulnak és egy idejűleg részükre az uszói oklevél kiadatik. A nagy uszó próbát a nők délelőt, a férfiak pedig délután fogják letenni. — Ezen nyilvános felszabadulás a szülők és a nagyérdemű közönség jelenlétében vizsgáló bizottság előtt fog megtartatni. A nő-növendékek vizsgáján csupán hölgyek lehetnek jelen.

— **A debreczeni izraelita hitközség** szent-Anna utcazi imaházában f. é. auguszt. 18-ára eső évfordulati napja alkalmából d. e. 10 óraker ünnepélyes hálaadó isteni tisztelet fog tartatni.

— **A debreczeni kereskedő ifjak egyesülete** a Kolozsvárott ép most egybeegyült kereskedő ifjak országos kongresszusához a következő táviratot intézte: Kedves pályatársak! A nagyvásár, mely kereskedőinket lekötö, fájdalom nem engedte teljesülni óhajunkat, hogy titeket szeretett pályatársak keblünkre üelhessünk és közös czélunk elérésében ámogathassunk. — Szívünk-lelkünk azonban nálátok van. A mit ti most elérni igyekeztetek, az nekünk is leghőbb óhajunk. Az a czél, melyet a harmadik országos értekezlet zászólására kitűzött, nem csupán a kereskedő osztály művelődését, a kereskedelem izmosodását és virágzását elősegíteni van hivatva: de egyssér-mind diága magyar hazánk

fokozatos előrehaladásának is hathatós mozgató eszköze leendő. A hol a kereskedelem, a viláfgalagom e hatalmas gépezete virágzik, ott az ország jóléte is biztos alapon áll. Fogadjátok öszinte, szívből fakadó szeretese kívánatunkat és baráti kézzorításunkat. — Eredménydu siker koronázza működés'eket. A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete: Csana József t. elnök. Biró József elnök. Tóth Kálmán titkár.

— **Lókiállítás a vásár alkalmával.** Gr. Eszterházy Miklós ur, — a sportlapok szerint, az európai híru akadály-versenylovast, a legfáradhatatlanabb lovasok egyike, a ki a mint tavasszal a versenyek megkezdődnek löhátra veszi az egész birodalmat és Német országot, és ott van mindenütt, a hol csak egy merész, nyaktörő versenyre lovakok öszgyűlnek — mint a nagymisgu földm. ipar és kereskedelemügyi m. k. minisztérium pályafogása alatt lévő, budapesti országos lötegyerítés emelésére alakult részvényársaság vezérigazgatója, a társulat részéről, a debreczeni lövőárterem, tegnap délután, díjazással öszkekötött lökiállítást rendezett; azon czélből, hogy a debreczeni lövőárokat, ezáltal is nagyobb jelentőségűre emelje és az eddig egészen távol maradt tenyészőket, lötu ajdonosokat, és kereskedőket is, lovakkal, ezotul a debreczeni lövőárookra edesegesse. A juri tagjai voltak: minisztérium részéről, Faddallah kapitány debreczeni m. kir. ménitelep parancnok; Hajdumegye részéről, Rósz Gyula alispán; Debreczen sz. kir. város törvényhatóság részéről, Koszorú Lajos, lötenyész bizottsági elnök; a debreczeni gazdasági egylet részéről, ennek elnöke Nádaszy Ferencz; a vásártéren megjelenő ösz-szes vidéki megyebeliek részéről, Gréfl Jenő földbírtokos; a társulat részéről, ennek titkára Richter István; ezenkívül, mint állat orvos közr-működőt, Szalay István hajdumegyei főállatorvos. — Több pályázók közül nyertek: 1. Kettős fogattal: Vécsey Zoltán (Debreczen) teljes jucker szersámot; Riekl Antal (Debreczen) ezüst serleget; Molnár István (Heves megye Tarnabód) egy pár lötakórát hevederrel, Liptay Béla (Szabolcs-megye, Jéke) ezüst érmét. 2. Háttas paripával nyertek Bobory, m. k. honvéd huszár alezredő, teljesen felszerelt nyergert; Ugyanaz ezüst korsót; György Vincze, m. k. gyalog honvéd őrnagy, vadász viszczaumot; Farkas Albert (Debreczen) ezüst érmét.

— **Halálozás.** Id. Banki István, váto-suuk e népszerű, tipikus alakját és családját újra fájó csapás érte. Nem régen ragadta ki a halál szerető köréből nejt s egyik leányát Juliskát, Káposztás Iménét; ma újabb gyász esetről értesülünk. Ezuttal másik leánya hunyt el, Erzsike. A szomorú veszteségről következő gyászjelentést adta ki a család: Mély fájdalommal értesítjük rokonainkat, barátainkat és ismerőseinket kedves gyermekem jó testvérünk és sógorainknak BANKI ERZSIKÉNEK hosszú sorvadkozás után, élte 26-dik évében, folyó évi augusztus hó 15-én délelőtti 10 óraker törtlen csendes kimutát. Végtiszessége tele fojy hó 17-kén délután 5 óraker, Nagy Kágyán az ev. reform. egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után, az ottani sírkertben fog véget érni Debreczenben, 1887. augusztus hó 15. id. Banki István mint édes apa; ifj. Banki István és családja; Banki Mariska, férje Vad Sándor és családja; Banki Katalin, férje Biky Károly és családja mint testvérek.

A debreczeni czepléd utczaí ref. új templom.

— **Műépítészeti szempontból.** — Közli: egy laikus. (Vége.)

Altaában véve a debreczeni ref. újtemplom tornya feltűnteti mind azon követelményeket, melyeket ugy constructiv mint symbolicus tekintetben a toronyhoz kapcsolni szokák. Formái nemesek, alakja nyulánk, de erőteljes, csusza könnyed s mintegy megkövült virág képezetett ki, mely a magasba törekszik s az ember tekintetét önkénytelen is az ég felé vezéréli.

Fontos tényező a templom belsejének miként való keresztül vitele. Magától érthető, hogy a belseinek formái képzése szigoruan az egész elrendezés characterének bélyegét kell, hogy magán hordja. E követelménynek a debr. ref. újtemplomban elég tétett, habár a hatás teljessé csak akkor lesz, midőn majd a belsei falak a constructiv rész-etek élesebb hangsúlyozása szempontjából színezve lesznek. A ref. templomok belsejének színezési kérdése ma már nem képezheti vita tárgyát. A eddigi traditikon alapuló meszelés — mint már fentebb is kimutattuk — nem lényeges feltétele a kálviista templomoknak, inkább helytelen magyarozata a helv. hitvallásu templomok történeti fejlődésének.

A művelt és finomult ízlés nem eléged hetik meg a vakított fehérre meszelt falak szivar pusztaságával. A következetességhez sokott szem megköveteli, hogy a technikus elemek a testvéri művészet — festészet és szobrászat művei által — hangsúlyozva és formailag is diszítve legyenek. Valóban csak a legöszintébb elismeréssel szólhatunk a debreczeni ref. egyházközség minden aprólékos dologra kiterjedő figyelméről, a midőn az újtemplom ablakaiba színes üvegek alkalmazását határozta el. Megvagyunk győződve, hogy

a teljesen puritán határok közt tartott színezés csupán geometricus rajzokkal állított ablakok a belsei térhatás emeléséhez lényegesen hozzá fognak járulni. A karzatok emelkedően elhelyezett boltzatai alatt levő három nagy oromablak valóságos nagyszerű fényű világításban fogja a centrális részt feltüntetni s a templom belsejében egy egészen más légkört teremteni, melynek a külső profán világgal szemmi összefüggése nincs.

Egyszóval a belseinek megengedett módon való diszítésénél mindig szem előtt kell tartanunk azt, hogy az istenházának ugy külsőleg, méltónak kell lenni hivatásához, mint belsejéből mindent, a mi profán számúznié. E tétel már magábanvéve kizárja azt, hogy a belseit a színek tarka tömeggével lássuk el. Észszerten csupán csak annyira szabad tért engedni e részben, hogy ott, hol az anyag nemes, mutassuk ezt a maga természetességében, ott pedig, hol kevésbé nemes és tökéletes építő anyag használtatott, vonjuk be a legszerü tartós színnel, melyen esetleg a házagakat is feltűntethetjük. A kiálló részek, mint pillérek, consorok, párkányzatok, lábozatok és egyéb constructiv részek erősebb színben tarthatók, hogy így az egész alrendszer mintegy harmoniába jöjjön s az egyes elemek accomodátója lehetségessé válják.

Az eddig mondottakat öszszefoglalva végeredményül kijelenthetjük, hogy a debreczeni újtemplom építésénél tekintetbe vétett mind azon körülmény melyet a mai kor szellem igénye megkövetel. És valóban feltétlen elismeréssel kell adoznunk Debreczen városára helv. hitvallásu híveinek, mint a kik oly ép érzékkel felismerték és magukévá tették az eszmét s mintegy zászlóvivőkül szerepelnek a ref. templom új typosának megállapításában. Megértették, hogy a templom építését, mint az építő művészetet ideális feladata nem a közönséges mértékkel bírálendő, hogy az egy oly organikus egész, melynek műtartalma a vallási élet belsejéből fejlődik.

— **Debreczeniek Fiumében.** A magyar országos tüszöltő szövetség VIII. rendes közgyűlésére, mely az idén aug. 18—22 napjain tartatik meg Fiumében, a ma esti vottatál indulnak el a debreczeni önkéntes tüszöltő egylet képviselői. Ezeknek névsora a következő: Boczkó Sámuel, Tikos István, Péter Gábor, ki lapunkat is képviseli, Vetéssy Béla, Scháfl Márton, dr. Sárváry Gyula, dr. Legányi Gyula, Weisz János, Dézsi Lajos, Cziffer Nándor, Kronauer Gyula, Brischka Gyula, Erdélyi István, Halász Jakab, Torday Gábor. A működő tagok egyenruhában utaznak. A társasággal megyen dr. Sárváry Gyuláné urnő is. A kirándulóknak egy része Velenczét is meglátogatja. A menet parancsnokság az uton Péter Gábor segéd tisztre bizott.

— **A t. szülők figyelmébe.** 2—3 tanuló teljes ellátásra elfogad a következő iskolai év tartamára Harmath Gergely reáliskolai tanár. Lakása Tekei-utca 2174. sz.

— **Gyászisteni tisztelet Nagyváradon.** A biharm. honvédegylet és a szabadcsapat vezértanúk emléké megörökítő bizottság, a nemzet vértanúként és az 1848—49-iki övendőharcban elvezettekért az olaszai rom. kath. templomban gyászisteni tiszteletet tartott, melyen a honvédegylet elnöke, dr. Fuchs József és annak tagjai; a megye képviselőiben Beöthy Andor alispán, a város képviselőiben Sái polgármester, Gyöngyössi Lajos trszéki bíró, az adófelügyelőség Bresztovszky vezetése alatt, valamint a város közönségének sok kiváló tagja vett részt. A gyászszertartást Palotay László piébanos, volt honvéd tiszttal végezte fényes segéddel.

— **Zene.** Ma este az „Európa“ kávéház szép fekvésű kerthelyiségében Rácz Károly zenekara egészen új műsorozatát, közte néhány saját szerzeményű is — zeneestélyt tart. Ajánljuk e szép üdülő kert helyiségét olvasóink figyelmébe.

— **Elfogott zsebmetsző.** Goda János sámsóni lakos tegnap háborítatlan önmegelégedéssel üldögélt a baromvásártér egyik sátorcoromájában; előtte egy felig kiürített sörs krigli várakozott, nagy türelmetlenséggel, hogy másik fele is fenépig kiürüljön, a mely vágyódása meg is lehetett alapos okai a kobányaitól habzó kriglinek, lévén a barom vásártéren izaszó meleg és lévén a sámsóni Goda János dolmányának zsebében 700 forint o. é. ben és még gyüretlen ötvenes és a saza banknoták csabító alakjában. A miut emberünk, mint jó honpolgárhoz illik, épen azt határozta el magában, hogy mindenek előtt az adott fi tiki a százasokból, egy cigány képi ismeretlen ember, kinek ugy látszik nincsen gyöngébb szaglási érzéke a bankkóhoz, mint a fentemlített sörs kriglinek, mintha legalább is 10 esztendő óta nem látták volna egymást olyan barátságos módon körül üleli, mialatt ugy veszi észre, hogy ez a nyájás ismeretlen voltak épen az ő belsei zsebének tartalmával föreszik bizalmas ismereteket kötni. A mily csendes, hallgatag volt még az imént Goda János, annál lármásabb lett egyszerre. Lón erre hirtelen nagy sokadalomnak öszszefutása, és bosszúállásra, ütlegelésre kész botoknak levegőben ijeztő mozgása. Agyon akarták verni a cigányt s szerencsájére elég jókor érkezett meg Simon Miklos kapitányi fogalmazó, a mikor még csak egyet-kettőt kapott hátára, a zsebmetsző; de az sem volt vért ontó. Rendörök fogták az-

Egyszerűség, komolyság, méltóságteljes nyugalom képei följellem vonását ugy külsőleg mint beöleg a ref. templomnak és épen ezért formáinak alkalmazásánál a köznapit tul kell lépni, hogy egy megkövült predikációhoz hasonlóvá a templom falsai szóljanak a hívőkhoz, azoknak figyelmét hívják fel mind azokra miket netalán a gyarló ember nyelve elhallgatott volna.

Megjegyzendőnek véljük itt, hogy a templom öszszes hossza 40.83 méter, legnagyobb szélessége 25.62 méter legkisebb szélessége 15.00 méter; területe 828.00 négyzetméter, belsei magassága 19 m. A torony szélessége 5.58 méter, magassága a rud nélkül 55 méter.

Végre emlékeztetbe hagyjuk, hogy a debr. ref. új templom felépítésének szerencsés végrehajtásában Gregerzen Guilbrand és Fischer Károly urak budapesti vállalkozó cég voltak foglalatások; a kiviteli tervek, illetve rajznak szellemes készítője illetve a művészi alkotásnak vezetője és felügyelője a budapesti műgyetemi tanár Pecz Sámuel ur volt, kinek is ugy ritka képességgel párosult ügyességét, mint példátlan ügybuzgóságát s az építészeti alatti felügyelésben lelkiismeretes eljárását dicsekedve hozzuk a tisztelt közönség tudomására.

Berekesztjük közleményünket azon hiedelmében, hogy az áldott emlékü templom-építő alapítványozók, néhai Szombathy István és neje Veresmarthy Zsuzsanna, ugy a templom felszerelésre kész szívből jelenleg adakozók, az építésben foglalkozott Gregerzen cég és ennek képviselője Fischer Károly, vágre az építészet vezetője s felügyelője Pecz Sámuel neveik, mig az új templom fennáll (álljon fel több századokon át), megmaradandó a késő kor szíves emlékeztetésében.

tán meg a cigány, hol megtudák, hogy a templonmegyei olyan s ellenes dolalkozásai közé, mi

— **Elveszett váltó,** melyen csak mely aug. 16-ról vár jár le, elveszett. A váltót szerkesztő ki nem fizetése irássek magtétettek.

— **Vedres G.** mult szíoi ideyben kedveltebb tagja — visszaserződött hoz s helyét még lalja.

— **A n. hat vasut építéséhez,** ket Balogh Mihály s az anyagszerel szonnal hozzá fogó országos vasut építési bizottságának tagjai, hogy a s z é p j ö r a m i k ü d s é s e t A részvények mágyezve vannak s m tők felhívta; azon lettett iver még ki lehetén, péntekig ad

— **A keresi Kolozsvárott** vas meg az ország min kereskedők és keres A fővárosból és gyültek öszsze. Kolozáltott. A házak fegedett hangulat, Szamos Ujvárról, Szamos Ujvárról, D s felől, Arad r fejevárról, Budag dről, N. Váradról József az E.

a vasutnál, mig Géza polgármester szálállítottak, fé a fűtési kály. tem te s Károly pl congressus ülései kezdötöket az első badagon diszített bor vednöksége D z s z tiszb. elnö bor általságos figy széddel nyitotta magyar kereskede osztályi ügye em pedig Sigmund De beszedet. A kongre alakult meg: elnök elnökök: Lelki Gy Kálmán (Szathmá gom) jegyzők: H Schärer Vilmos (Budapest); Ká Poloz A, inditván közgyűlé e mána dor, a kolozvári tartott felolvasást társról. Dalben a banket volt számo Debreczenből is é D é l u t á n p e d i g a s m a l s i k e r ű l t n é p A népiünnepélyen jótékony czébra c o s e s e b e s e k e t, k o A z ü n n e p é l y t a z n a g y l e l e m é n y a z s i n h á z b a m e n t e k. é n e k s z a v a l l a t s e n y p r o g r a m m a t — **Elveszett**

Kisuj utczára m broche. A megtal tóságunkba leten s z e s t l.

— **Ameriki mérgesen írja:** „M nak az „Argus“-s utczáin mutogát természetesen nitén nem valami Az új lovagló ru utolsó divat s z o l y a t e s e t a f ö l v o l n a m e g p o t y o i a d o t t a l k a l m a t. m e g i s s o k k a j o b s e m m i r e k e l l ő h a k e s z t ő s h e z.

— **Élelmes don csinált magá jutott csöp társ országi kis fürdőkant társulátava szép napon azz hogy a szulapodette, csupa főr fölléptével. A k előadás estélyen kör. Felgördült e ben megindul a lejátszódik, elju ekkor hirtelen A függőnyt gyomely sajnálattal len véletlenből s fővondóghat s e r a b h e l y e t t a z A közönség zugi távozott, de az a sűpötte a teli pé**

Fiumében. A ma-
vetség VIII rendsz-
ben aug. 18-22 nap-
ban, a ma esti va-
debreczeni únkéntes
Eseknek névsora a
uel, Tiko István,
at is képviseli, —
arton, dr. Sárváry
yula, Weiss János,
dor, Kronauer Gyula
stván, Halász Jakab,
10 tagok egyenruhá-
gai megyen Dr. Sár-
kirándulónak egy
átogatja. A menet
Fáber Gábor segéd

elmébe. 2-3 tanu-
a következő isko-
Gergely reáliskolai
za 2174 sz.

telet Nagyváradon,
és a szabadságharoz
gőrkötő bizottság,
1848-49-iki évá-
ként az olaszí rom-
stani tisztelget tar-
tiet előzte, dr. Fuchs
a megye képviselése-
ban, a város képvisle-
Gyöngyösi Lajos
gyelőség Bresztovsz-
int a város közö-
vett részt. A gyász-
plébános, volt hon-
pedigittet.

az „Európa“ kávé-
ységében Rácó Ká-
yjsorozatánál, —
szépül is — zene-
és üdülő kert helyi-
be.

tező. Goda János
boritaton Gombogel-
mvasártér egyik sa-
egy felig kiűritett
nagy türelmetlenség-
s fenéki kiűritőjén,
is lehetnek alapos
n krignek, lévén a
ó meleg és lévén a
mágnak zsebében
még gyűrtelen öve-
csabító alakjában,
jó honpolgárhoz illik,
gában, hogy min-
ki a százasokból,
ismeretlen ember,
m gyöngyös szaglás
t a fentemlített sít
galább is 10 esztendő
ymást olyan baráta-
mialatt ugy veszi
as ismeretlen a
eladó zsebében k
zamas ismerettség
aligatag volt még a
larmásabb lett egy-
nagy sokadalomnak
sra, utlegelésre kéz
zító mozgása. Agyon
t s szerencsét-
tett meg Simon Mik-
a mikor még csak
ra, a zsebmetsző; de
andorok fogtak az-

múltóságtejes nyu-
onását egy külsőleg
plomnak és épen
sásánál a köznapit
megkövült predikáti-
om falai szójának a
mát hívják fel mind
gyaroló ember nyelve

éljük it, hogy a tem-
3 méter, legnagyobb
legkisebb szélessége
25.00 négyzetméter,
A torony szélessége
a rud nélkül 56

e hagyjuk, hogy a
épitésének szerencsés
ezen Gullbrand és
budapesti vállalkozó
; a kivittl terveket,
és készítője illetve a
tője és felügyelője a
tanar Pecz Sámuel
tka képességgel pro-
idatlan ügybuszósá-
a felügyelésben lelki-
kedve hozzuk a tisz-
ta.

eményüket azon hie-
et emléki templom-
hai Szombathy Ist-
y Zsuzsanna, ugy a
sz szívvel jelenleg
foglakozott Greger-
sítője Fischer Ká-
t vezetője s felügye-
s, míg az új temp-
bb századokon át),
sorr szives emlékeze-

tán meg a cigányt s bekísérték a városba,
hol megtudák, hogy Nagy Józsefnek hívják
s templónegyelyi illetőségű löccsiszár, kinek
olyan jó ellenes dolgok tartoznak melléktol-
alkozásai közé, minő a zsebmetszés is.

— Elvesztett váltó. Egy 80 frtról szóló
váltó, melyen csak a kibocsátó neve szerepel,
mely aug. 16-án van keltező s nov. 16-án
jár le, elvesztett. A szives megtaláló kéri-
t a váltót szerkesztőségünkben letenni. A váltó
ki nem fizetése iránt már a kellő intézkedé-
sek megtétek.

— Vedres Gyula, szünetelésünknek a
mult szini idényben egyik legkitünőbb és leg-
kedveltebb tagja — mint örömmel értesülünk
— visszaszerződött a debreczeni szünetelés-
hoz s helyét meg Mármaros Szigeten elfog-
lalja.

— A n. hatvanötöze-baromvásártéri
vasut építéséhez, mihelyt a részletes terve-
ket Balogh Mihály városi főmérnök elkészíti
s az anyagszerek belesznek szereve,
azonnal hozzá fognak az építést az októberi
országi vásárra taljesen be is fejezik, —
hogy a szép jövőjü vállalat akko-
ra müködéséi megkezdhesse. —
A részvények már kevés híján mind je-
gyezve vannak s mint értesülünk az alapí-
tók felhívták azon ivtartókat, kiknél a nálok
letett ivék még kint vannak, hogy azokat e
héten, péntekig adják vissza.

— A kereskedő ifjak congressusa
Kolozsavrott vasárnap és hétfőn tartott
meg az ország minden részéből összereseglett
kereskedők és kereskedő ifjak részvételével.
A fővárosból és a vidékről több mint 300-an
gyűltek össze. Kolozsavrott város ünnepi szin-
tőlött. A házak fel voltak lebogóva s lelke-
sedett hangulat uralkodott városzszerte. A
Szamos Ujvárról, Deésről, Beszterczéről, Bras-
sól felől, Aradról, Déváról Gyula-
fejrávrról, Budapestről, Szabadkáról, Sze-
gedről, N. Váradról érkező vendégeket Sán-
dor József az E. M. K. E. titkára üdvözölte
a vasutnál, míg bent a városban Albach
Géza polgármester, Miután a vendégek el-
szállásoltattak, fényes ünnepi mise tartott
a fitéri kath. templomban, melyen dr. El-
te s Károly plébános canonok celebrált. A
congressus ülései vasárnap d. e. 11 ó. vették
kezdőket az első nagy gyűléssel a vigadó
gazdagon díszített termében, br. Kemény Gá-
bor védnöksége alatt. A gyűlést Sigmond
Dezső tisztb. elnök vezette. Br. Kemény Gá-
bor általános figyelem között nagyhatású be-
szédét nyitotta meg a congressust, mely a
magyar kereskedelem és a magyar kereskedő
osztály ügye emelésében fáradozik. Utána
pedig Sigmond Dezső tartott magvas megnyitó
beszédét. A congressus tisztikara következőleg
alakult meg: elnök Polcz Albert (Kolozsavrott)
al-elnökök: Lelki Gy., Deil Jenő (Kassa) Komka
Kálmán (Szathmár) Brutsy János (Eszter-
gom) jegyzők: Hirschfeld Károly (Kolozsavrott)
Schäfer Vilmos (Szeged); Kádár Kálmán
(Budapest); Kálmán Ödön (B-Gyula)
Polcz A. indítványára az országos szövetség
közgyűlé a másnapra balasztatván, Kiss Saa-
dor, a kolozsavrott keres. akadémia igazgatója
tartott felolvasást a kereskedelmi szakokta-
tásról. Délben a lövölde nagytermében népes
banket volt számos felköszöntővel, mely alatt
Debreczenből is érkezett egy üdvözlőüregöny.
Délután pedig a séta: éren igazd. program-
mal sikerült népiunneplé rendeztetett. —
A népiunnepléyen Kolozsavrott legszebb hölgyei
játékony oclára szerencse kosarakban apró
csecebecsekét, kolozsavrti emléket árultak.
Az ünnepléy at atletikai clubb rendezte
nagy lelemény sséggel. Este a vendégek a
színházba mentek, hol diszeloadás volt, zene,
ének szavallat számokból állván a hangver-
seny programja. Így folyt le az első nap.

— Elvesztett Nagy Hatvan utczáról
Kisuj utczára menés közben egy értékes
broche. A megtaláló sziveskedjék azt szerkesz-
tőségünkbe letenni, hol illő jutalomba rés-
s esül.

— Amerikaiisan. Egy texasi hírlap
mégesen írja: „Mult héten tisztelt lapársunk-
nak az „Argus“ szerkesztőjének felesége a vá-
utczáin mutogatta lovagló ruháját. A ruha
természetesen nincs kifzetve. Lovagolói szin-
tén nem valami nagyszertén tud ő nagysága.
Az új lovagló ruha nem olyan rut és leg-
utolsó divat szerinti, hanem ő nagysága
olyat esett a földre, mintha beefsteakot akart
volna megpötyöni és ezáltal sok nevétségre
adott alkalmat. Különbő ő nagysága azért
mégis sokkal jobban ért a lovaglászhoz, mint
semmirekellő haszontalan férje a lapszer-
kesztéshez.

— Élelmes szinigazgató. Furcsa mó-
don csinált magának telt házat egy tönkre-
jutott csöp társulat igazgatója egy német-
országi kie fűrdőben. Sehogysem tudott rok-
kant társulatával közönséget vonzani s egy
szép napon azzal lepte meg a fűrdő népet,
hogy a szualapon Don Juan előadását hir-
dette, csupa fényes nevű olasz vendégek
fölléptével. A közönség csak ugy dült s az
előadás estélyen roskadásig megtelt a szin-
kör. Felgördült a függöny s teljes sötétség-
ben megindul az előadás. Egy két parthie
lejátészódik, eljutnak a vivás jelenetebéző
ekkor hirtelen sikkotás hasítja át a levegőt.
A függöny gyorsan legördül s az igazgató
mely sajnálattal jelenti, hogy egy szerencsét-
len véletlenből vivás közben megsértették a
fővendéghát s ennélfogva a megkezdett da-
rab helyett az Ibolyafalót foglyak előadni.
A közönség zugott, morgott, egy része el is
távozott, de az igazgató elérte célját s be-
söpörte a teli pénztárt.

— Hamis egyforintosok. A belügy-
minisztérium figyelmezteti az ország hatóságait,
hogy a közös pénzügyminisztérium értesítése
szerint a legutóbb megsemmisített államje-
gyek között a második kibocsátású államje-
gyeknek mintegy háromszáz darab hamisít-
ványát t.lálták, melyek közül százkilencven
a magyar korona területéről, alkalmasint
Délmagyarországból származott. A belügy-
minisztérium kötelességüké teszi különösen
a délmagyarországi hatóságoknak, hogy ku-
tassák ki a hamis egyforintosok terjesztőit.
A hamisítványokon a középő mező magyar
szövegének harmadik sorában „képezvén“ he-
lyett „képezyn“ van nyomtatva, a baloldali
magyar szövegben pedig „kiadása“ és „áll“
szavak helyett „kiadása“ és „áll.“ De van
nak az igazi és hamis egyforintosok közt ke-
véssé feltűnő különbségek is.

— Bankfők Nagyváradon. Az osztr.
magyar bank ujonnan felállított nagyvárad
főfija f. hó 16-án azaz ma kezdi meg műkö-
dését. A bank váltóbírállói azok lesznek, a
kik eddig is bírállták azokat a váltókat, me-
lyeket eddig a bank debreczeni főfijához
nyújtottak be. A nagyvárad főfijának főnöke
— mint már említettük — Hevesi Ödön lesz,
ki a pénzügyi terén valóságos kapacitás. Rajta
kívül még két hivatalnok végzi a munkát
Fleischhacker Gyula pénztárnok s főnök he-
lyettes a kit Aradról helyezték át, valamint
Weingart János. A bank megnyitásától kü-
lön hirdetés is bocsátanak ki. A bank fők
területe a debreczeni és aradi bankfők
területéből lett kiszakítva.

— Az új zsidóország. Amiről az au-
tiszemítak oly merészen álmodtak, hogy t. i.
a zsidók menjenek Palesztinába, teljesedőbe
kezd menni. A különböző államokból kiűzött
vagy kiszorított zsidóság egy része évek
óta szabályszerűen immigrál a régi szent
földre. A nagy zsidó töképezések, különö-
sen Amerikából, jelentékeny öszvegeket szán-
tak a bevándorló zsidók letelepítésére. Így
kelekezett ott máris egy egész sor zsidó-telep,
amilyen például Petash, Tikusah, Mikvah
Israel, Rosch Hirrab, Richon Lexion stb. A
letelepülést a zsidóság körében folyó gyűjté-
sek is föllötte előmozdították, elannyira hogy
egyeg gyarmatok fölvirágzása máris biztosítva
van. Legnagyobb baj, hogy az új telepekben
nem épen a zsidóság java lakik s nagy idő
kell hozzá, míg az egyoldalú keresethez szo-
kott s a tisztaság dolgában nem első helyen
álló palesztinai zsidóság valamely kifermáló-
dik. E beköltözés a török kormány aggodal-
mait is felköltötte már. A palesztinai hely-
tárió csakugyan kapott is egy fermánt, mely
a zsidóság bevándorlását magltítja. Csakugy
Törökországban a fermánál is van nagyobb
ur: a baksis. A utolsó időben tehát a zsidók
beköltözése egyszerűen baksis mellett folyik,
a melynek osztogatásában (azt magyarorszá-
gon is jól tudja mindenki) ők nagymesterek.
— Az utóbbi időben egyes zsidótelepek már
váltópénzeket is bocsátanak ki, még pedig a
párizsi „Alliance Israellite“ egész jótállása
mellett. — E pénzek bronzból verék s egy
egész, egy fél és egy negyed piaster érték-
kel bírnak. A pénz hátlapján az illető gyar-
mat neve van följegyezve zsidóbetűkkel, míg
előlapján az Alliance Israellite Univerelle cí-
mének kezdőbetűi s a pénz értéke számokban
látható.

— Lángoló rengeteg. A belga-német
határon elterülő óriási erdőszeg, az u. n. Her-
togenwald, több mint egy hét óta lángban
áll. Olyan óriási erdőszeg ez, a melyhez az
erdők dolgában már meglehetően megkopa-
szodott vén Európának nem minden évtized-
ben van része s mely most már csak az új
világ kiváltsága. A tűz mult szombaton este
kezdődött s így teljes egy hét óta lángban
áll már a rengeteg. A tűz az erdő porosz
részén ütött ki. — Egy óriási fényoszál
gyuladt ki s ez a szurkos fálya vitte tovább
a nagyon kiszáradt fák között a tüzet; —
nehány óra alatt már tengerré nőtt a láng.
Távolban, közelben nincs itt emberi lak, az
első néhány napon tehát nem is igen tettek
valamit a tűz ellen. A harmadik napon át-
osapott a láng a porosz határon Belgiumba.
A vész Hockai, Drassart, Dolhain, Haute-
Fagnes és Robinette helységek felé közeledett.
Fenségesen rémítő látvány volt innét nézve
ez a tűzben álló rengeteg. Szarvasok, őzek,
vaddisznók csepptokban menekültek az erdő
ből s előzönlötték a falvakat is, a rémület
bevitte a vadállatokat a házak udvarára is.
Nagy veszedelemben forgott már akkor Spaat,
a világ egyik legnagyobb fűrdője is, a ho-
tízezer vendég van ez idő szerint. A fenyé-
getett helységek lakói éjjel-nappal dolgoztak
a hatalmas árkokon, melyekkel határt akar-
nak szabni a tűz erejének. Spaat most már
nem is fenyegeti veszedlem. — Egy éjjel
érkezett távirat ugyanis ezeket jelenti: A
hertogeni erdőszeg égése még nem szűnt ugyan
meg, de nem terjed tovább, sőt a Spaa-föl-
lészen már csökken is. Több napig fog azon-
ban még tartani, míg a tűz egészen kialszik
mert most főképen a turfaingványok táplál-
ják a tüzet.

— Apróságok.
Ellenkezőleg:
— Lujza kisasszony: No Károly mit
mondott a papa ahoz, hogy maga megkérte a
kezemet?
— Károly: Beszélien minden egyébről
csak a papjáról ne!
— Hogyan, nem adta oda kezemet?

Valószínűleg igen hirtelen beszélt, maga aj-
tóstól rohant be a házba?
— Nem, ellenkezőleg, az ajtón át repul-
tem ki a házból.
Erélyes gyógy mód.
B. ur hosszabb ideje beteg. Egy nap-
on ráfördem orvosára.
— Doktor! Irtózatos ideje annak már,
hogy engem gyógyít. Ugyan tépje ki beteg-
ségem gyökerét, vessen véget neki egy csa-
pással!
— Szivesen, mondja az orvos, felemeli
botját és reácsap vele arra a nagy tele boros
üvegre, mely egyik asztalon állott.
R ev a n c h e
— Egy teljesen tönkre ment bankár
„iró“ akart lenni. Egyik ismerőse mondta ak-
kor róla:
— Előbb öt tettek tönkre a papírok,
most ő teszi tönkre a papírt.
E l ő k e l ő s é g.
— Janosi te, mit busulsz?
— Elkérgetett a grófnó?
— Miért?
— Megszagoltam azt a bokrétát, a mit
ajándékba kapott.
S a j n á l k o z á s.
Magyarzza a tanító az iskolában, hogy
Prometheusnak büntetésül mindennap kiszag-
gatja máját és megeszti máját egy keselyű.
— Szegény keselyű! — kiálta egy
gyermek.
— Miért? te!
— Mindennap máját... mondja rész-
véttel a kicsi.
G o n o s z s á g.
B. asszony dicsekszik, hogy menyinyi
mindent vett ajándékba férjének.
— Tudja lelkem, mondja egyik barát-
nőjének. Igazán nem voltam képes venni neki
a multkori születésnapjára valamit. Min-
dene van.
— Tudja mit, szól bosszus barátjánja,
ajándékozza neki az utolsó szót, etfélehez ő
sohasem jut.

Legujabb.
A „Debreczeni Ellenő“ eredeti táviratai.
SZOFIA, aug. 15. A helyőrség va-
sárnap a gyakorlóterén Clement érsek
kezébe letette a hűség-esküt Ferdinánd
fejedelem iránt.
TIRNOVA, aug. 15. Vasárnap a fe-
jedelem a székes egyházban tartott Te-
Deumról fényes kísérettel a sobranjéba
ment, hol az emelvényen helyet foglal-

ván a lelkész imát mondott s felolvasta
az alkotmánynak az eskütelételere vonat-
kozó szakaszait, mire Coburg herceg
bolgár nyelven letette az esküt
az alkotmányra, — s megcsókolta
az átnyújtott feszületet. Ezután Stoilov
felolvasta a fejedelemnek a néphez inté-
zett proclamációját.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 15.
Az orosz ügyvivő közölte a portával
Giers táviratát, mely szerint Orosz-
ország tiltakozik Coburg herceg-
nek megválasztását és Bulgáriába
menetele ellen.

VASUT.

Debreczenből indul:

B.-pest—N.-Várad f. l. á	d. e. 8 ó. 56 p.
" "	d. e. 11 ó. 46 p.
" "	este 10 ó. — p.
Szatmár felé	éjjel 3 ó. 37 p.
" "	d. u. 3 ó. 39 p.
Kassa felé	d. e. 6 ó. 45 p.
" "	d. u. 3 ó. 55 p.
Nánás felé:	m. á. v. „ d. u. 3 ó. 34 p.
" "	vásártér d. u. 3 ó. 53 p.

Debreczenbe érkezik:

Budapestről	érk. regg. 2 ó. 56 p.
" "	d. u. 3 ó. 21 p.
" "	este 7 ó. 19 p.
Szatmárról	d. e. 11 ó. 28 p.
" "	este 9 ó. 31 p.
Kassáról	d. e. 10 ó. 35 p.
" "	este 9 ó. 14 p.
Nánásról:	m. á. v. indh. d. e. 8 ó. 44 p.
" "	vásártér d. e. 8 ó. 35 p.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Kerecz Vilmos.

Orvosi tekintélyek által
vese, húgydara, közsvény és hólyag bántal-
malak ellen, továbbá a légző és emésztési
szervek hurutos bántalmainál rendelve

Salvator

— égyényes vasmentes savanyúvíz —
szén-savdús, lithium tartalmú forrás
Borral használva igen kellemes üdítő italt szolgáltat.
Kapható szén-savmentes formában s legjobb gyógyszerárban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Centrális-Cimbalom.
Legujabb találmány, Ausztria-Magyarországban szabadalmazva.
Azon előnyvel bír, hogy szekrénye és feneke a) valamint felső lapja b) domboru alakban van ké-
szítve, a cimbalom feneke alatt 5 vasrud c) van elhelyezve melyek a szekrény két oldalát tartják össze
és csavarok által úgy mint a felső hurok feszíthetők meg, miáltal úgy a szekrény mint a feneke a
repedéstől megóvatik, igen tartós hangot nyújt és így a centrális cimbalom úgy a hangban valamint a
szerkezetben is minden eddigi alkalmazásban volt ezimbalom felülmul. — Legújanyosabb áron kapható
a feltalálónál

Appel Ignác
hangszerkészítő Budapest
Gróf Károlyi-utca 5. szám és magyar-utca sarkán 18. szám.
Prospectusok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Czigarettázóknak.
"V Braunstein Frères" gyára (Paris 65 Boulevard Exel-
mann) által készített cigaretta-papír
az ide mellényomtatott gyári jeggyel

az osztrák-magyar birodalom
legelső tudományos tekinté-
lyei által is összehasonlító
vegyelemzés alapján, mint tö-
kéletesen mentes minden az
egészségnek ártalmas anyag-
tól és a létezők között a leg-
könnyebb és legkitünőbb czi-
getta-papírnak ismertettet el.
Miután nálunk is azon meg-
győződés terjed, hogy a czi-
getta jósga első sorban a
papír minőségétől függ, annál-
kedveltebbé válik és minden

Les dernieres Cartouches
fogva a „Les dernieres Cartouches“ papír mindig
ilyenmő cizkelt árusítónál kapható.
Valódi csak azon papír, melynek etiquettje az ide mellényomtatott rajzhoz ha-
sonló és „BRAUNSTEIN FRÈRES“ czeget viseli.
Hogy az osztrák-magyarországi vevőt a gyár pontosan kiszolgálhassa
„Braunstein Frères“ keresked. törvénytelenül bejegyzett czege alatt
BÉCSBEN, (II., Negerlegasse 8. sz. a.) gyári raktárt nyitott

